

paperets

• Mossèn Pere Ribot, que des del temps de la immediata postguerra va convertir Riells del Montseny en un reducte del catalanisme, ha complert 80 anys. Amb aquest motiu ha estat objecte de diversos homenatges i la seva figura ha estat glossada reiteradament a la premsa. La millor definició que hem pogut llegir d'ell ha estat feta a *La Vanguardia* per Manuel Ibáñez Escofet: "Un poeta, un home de fe, un enamorat de la pau, un patriota en el més alt, més noble i menys polític sentit de la paraula".

• En el número 117 d'aquesta revista, corresponent al juliol-agost de 1986, publicàvem la fotografia del monòlit que s'alçava a la plaça Marquina de Girona, dedicat als "caïdos en esta zona" de la Quarta Divisió de Navarra. Jaume Fabre explicava que es tractava d'una sèrie de monuments, tots idèntics, que s'havien col·locat arreu d'Espanya a mesura que s'anava consumant l'ocupació de les tropes franquistes. I suggeria que, com a mínim, aquell signe bèl·lic contradictori fos traslladat al cementiri. Allà és on, finalment, ha anat a parat, i ens complau de celebrar-ho per la part que ens toca.

• *Daniya*, la pel·lícula de Carles Mira que intenta explicar amb imatges una història medieval, insisteix constantment en el dualisme entre l'adusta severitat de Catalunya i la joia de viure del món àrab. Per a les escenes catalanes, la fotografia és contrastada i fosca; per a les escenes mores, l'ambient és inundat de color i de claror. Però, curiosament, la ciutat de Girona ha brindat escenaris adients per a *La Danza de los Muecos* i intencionadament contraposats. Mentre la Catalunya medieval s'il·lustrava amb l'interior sever de Sant Pere de Galligants, la fascinació colorista musulmana trobava una traducció esplèndida en el recinte lluminós dels Banys Àrabs.

El Sant Daniel dolç i aspre de l'Isidre Vicens.

Sant Daniel, redescobert

L'exposició antològica de l'obra d'Isidre Vicens a la sala de la Caixa de Barcelona ha permès de redescobrir algunes de les extraordinàries interpretacions plàstiques de la vall de Sant Daniel fetes per l'artista fa trenta i quaranta anys. Visions ingènues i fortes, aspres i dolces alhora, plenes de l'esgarrifança íntima d'aquell indret incomparable.

A l'hora de defensar la vall dels perills que l'amenacen i de la variant de la N-II que la destrossarà, aquests olis d'Isidre Vicens s'havien d'haver exhibit com un argument incontestable, al costat del de tants altres artistes que han estimat la vall i n'han copsat la seva vibració secreta. No es pot matar impunement un paisatge que ha inspirat aquestes obres d'art. No es pot anorrear un racó de món que ha fet escriure pàgines antològiques a Joan Maragall, Santiago Rusiñol, Josep M. de Sagarra, Miquel de Palol, Tomàs Garcés o Prudenci Bertrana. Als seus textos i als de tants altres que han glossat el misteri de la vall voldria afegir-n'hi avui un de menys conegut, original de Xavier Monsalvatge, que em sembla especialment indicat per acompanyar els olis d'Isidre Vicens:

"Hom diria que aquí els arbres i els xaragalls, els camps, foren nascuts al mateix instant que els monuments que enrondegen i emmirallen. Apar que sofriren en temps pretèrits les mateixes influències i foren alenats pel mateix esperit creador. Vall ombrosa! Pendissos de la Seu! Costers de Montjuïc! Camps de Sant Daniel! Veus aquí que em passejo aquesta tardor pels vostres corriols i em sento envoltat d'una bellesa que es diria encantada. Les rampes obagues, d'una melangia enervant, baixen agemolides fins als roquissers sagnants del solei; els conreus humits dormen arrecerats sota les costes cremants, on les oliveres broden garlandes d'argent tremolós. No és el paisatge teatral, fàcil al turista i al bon burgès. Cal entrar-hi, sentint l'encantament de la ciutat vella meravellada d'un somni. Un esperit pur, simple, veurà tot el que és essencial del paisatge gironí en aqueixos turons i en aqueixes fondalades corprenedores".

Monsalvatge tenia raó: Sant Daniel no és un paisatge per a turistes, per a gironins aigualits, per a tècnics sobrevinguts ni per a funcionaris d'obres públiques. Només els esperits purs i simples com l'Isidre Vicens poden ser capaços de descobrir en aquest racó de món els trets essencials de l'esperit de Girona. Ara els seus quadres sobre sant Daniel, rescatats per uns dies de les cases particulars, han penjat de les parets de la sala d'exposicions, no sé si com l'últim crit en defensa de la vall o com el primer respons per una mort anunciada.

